

I N F O

Tabloid The Globe je objavil članek o Doris Day, v katerem namiguje, da igralka živi kot klošarka, da jo dajejo simptomi, podobni tistim pri Alzheimerjevi bolezni in da ima težave s spominom. Nekaj mesecev kasneje je bil v istem časopisu objavljen popravek: »Gospodična Day ne živi kot klošarka. Z njenim spominom ni nič narobe. Odličnega zdravja je. Igralkine živali so deležne vse skrbi in so dobro hranjene.« Na koncu je bilo dodano še: »Globe se opravičuje zaradi morebitnih napačnih vtisov, ki jih je utegnilo povzročiti branje našega članka.«

Jean-Claude Van Damme (znan tudi po vzdečku Van Dammage) pravi, da bi si želel nastopiti kot glavni igralec v kakšni ljubezenski zgodbi, vendar ne takšni, v kateri ne bi bilo akcije, saj noče razočarati svojih dosedanjih oboževalcev. Prepričan je, da bo v nekaj letih svojo igro že »toliko izpilil, da bi lahko prevzel glavno vlogo v filmih, kot je npr. Buggy. Vem, da se sliši nenavadno, če nekdo, ki je izšel iz sveta karateja, reče kaj takšnega, vendar mi bo to zagotovo uspelo.«
Obljublja Van Damme, čigar najljubši igralci so Paul Newman, Steve McQueen in Montgomery Clift.

Avstralski producenti se lahko za vladne subvencije pri Australian Film Finance Corp. (FFC) po novem prijavi samo pod pogojem, da imajo zagotovljene distributerje za svoje filme. To pomeni, da so nekdanji kriteriji pri izbiri filmov, ki naj bi dobili subvencije, tako rekoč postavljeni na glavo. Več producentov ugovarja novi politiki FFC, ki dobesedno zahteva pre-sales. Odgovornim pri FFC očitno ni jasno, da lahko producenti, katerih projekti so tako zanimivi, da jim filme uspe oddati vnaprej, zberejo dovolj denarja tudi brez pomoči države.

Letošnji »festival festivalov« v Torontu je potrdil svoj status najpomembnejšega prizorišča (poleg Cannes) za trgovanje z ameriški filmi. Največje zanimanje pri ameriških neodvisnih distributerjih pa sta vzbudila dva britanska filma: Orlando Sally Potter in Wild West Davida Atwooda. Ameriškim neodvisnim, ki so namesto v Benetke raje odšli v Toronto, je začetno navdušenje za Orlando hitro splahnelo, ko so zvedeli za izključno ceno, ki jo je nudil prodajalec, The Sales Company: 1.000.000 USD.

Die Hard 3 (s predvidenim budžetom 60 mio USD) bo posnet v koprodukciji 20th Century-Fox (producent in distributer prvih dveh delov), Walt Disney Co. in Cinerji Productions. Fox bo prevzel pravice za ZDA in Japonsko, Disneyjeva hiša Hollywood Pictures (Cinerjijev ameriški distributer) pa bo obdržala vse druge države. Premiera Die Hard 3 bo predvidoma za božič naslednje leto, režiral bo Richard Rush, scenarist pa je James Haggin. Dogajanje je postavljeno na potniško ladjo, ki jo

OSUMLJENI

UNDER SUSPICION

Scenarij in režija: Simon Moore.
Fotografija: Vernon Layton.
Glasba: Christopher Gunning.
Igrajo: Liam Neeson, Laura San Giacomo, Kenneth Cranham.
Produkcija: Columbia Pictures, The Rank Organisation & LWT, ZDA/ Velika Britanija, 1992.

Kaj lahko vidimo v filmu **Osumljeni**? Privatni detektiv (Liam Neeson) se ukvarja z aranžiranjem fiktivnih prešuštev — klientu podtakne v posteljo svojo ženo in ju fotografira *in flagranti*, kar tvori potrebni material za ločitveni postopek. Svojemu zadnjemu klientu, bogatemu slikarju, prihrani trud z ločitvenim postopkom in ga s svojo ženo vred ubije v hotelski sobi — delež slikarjeve dediščine, ki mu ga obljubi slikarjeva vdova, je precej višji od njegovega siceršnjega honorarja. Da bi zabrisal sledi za sabo, se na videz zaljubi v slikarjevo metreso (Laura San Giacomo), a le zato, da ji podtakne obremenilne dokaze za slikarjev umor. Prijateljstvo s inšpektorjem, zadolženim za preiskavo umora (Kenneth Cran-

ham), izrabi za to, da se reši izpod vislic in v keho spravi ničesar krivo slikarjevo metreso. **Osumljeni** je film, zaradi katerega se mora Will Hays, oče hollywoodske cenzure, obračati v grobu — gledalcu je kot identifikacijska točka ponujena oseba, ki za nekaj zabojev slik brez pomislekov brutalno ubije dva človeka, izrabi ljubezen v poslovne namene in prijateljstvo za obojeto nedolžnega. Hujša je samo še identifikacija s serijskim morilcem (npr. Anthony Hopkins v filmu **Ko jagenjčki umolknejo**). Kako amoralen je lik Liama Neesona, si lahko odgovori samo vsak gledalec sam — treba je le odgovoriti na vprašanje, kaj je na zaporniškem dvorišču Liam Neeson zašepetal v uho Laure San Giacomo.

Bolj kot identifikacija z amoralno osebo pa je problematično nekaj drugega — Simon Moore je z **Osumljenim** omadeževal lik privatnega detektiva. Od Hammeta in Chandlerja sem smo skozi detektivove oči gledali v svet, kjer »lahko gangsterji zvladajo celim narodom in tako rekoč upravljajo mesta, v katerem so si lastniki hotelov in stanovanjskih hiš in slovitih restavracij nagrabili denar z bordeli, v katerem se za filmskim zvezdnikom lahko skriva cela gangsterska tolpa in je prijetni možak na oni strani dvorane šef skrivne igralnice ...«, kot je zapisal Chandler v svojem eseju Preprosta umetnost umora. In v tem svetu mora biti »mož, ki sam ni zahrbtnen, ki si ni umazal rok in ki tudi strahu ne pozna. Tak mora biti v tej zvrsti zgodbe detektiv.« In tak je skozi celo žanrsko zgodovino tudi bil. Odštejmo tukaj samozvane pravičnike tipa Mike Hammer, pa še tega je Aldrich v **Kiss Me Deadly** očistil Spillanovega pravičništva. Skozi žanrsko zgodovino se je sicer detektiv otresel viteštva za vsako ceno, včasih je tudi zapeljal kako devico, česar Philip Marlowe sicer nikdar ne bi storil. V sedemdesetih se je bolj ukvarjal z osebnimi problemi, kot denimo Gene Hackman v **Nočnih premikih** Arthurja Penna, ali pa se je na koncu filma znašel v situaciji, kjer je sicer vse jasno, a se ničesar ne da spremeniti, kakor je izkusil Jack Nicholson v **Kitajski četrti** Romana Polanskega. Konec filma je detektiv lahko dočkal sicer na pol mrtev, a s čisto vestjo. Prvi je lik privatnega detektiva skrunil šele Alan Parker v filmu **Srce angela**, kjer Mickey Rourke odkrije, da je kot privatni detektiv podpisal in prelomil pakt s hudičem. In zato se na koncu cvre v peklu. Simon Moore pa Liama Neesona po vseh umorih in izdajah pošlje uživati v južno Ameriko in najhujše, kar se mu lahko zgodi, so občasni napadi vesti. Ali pa niti to ne, odvisno, kako ste namesto njega odgovorili Lauri San Giacomo. Peckinpahova **Divja horda** je najavila zaton westerna. Simon Moore je z **Osumljenim** upokojil privatnega detektiva. Toda Peckinpah je svojim kavbojem naklonil vsaj dostojno smrt. Bodo privatni detektivi pomrli zaradi starosti?

UROŠ PRETOR